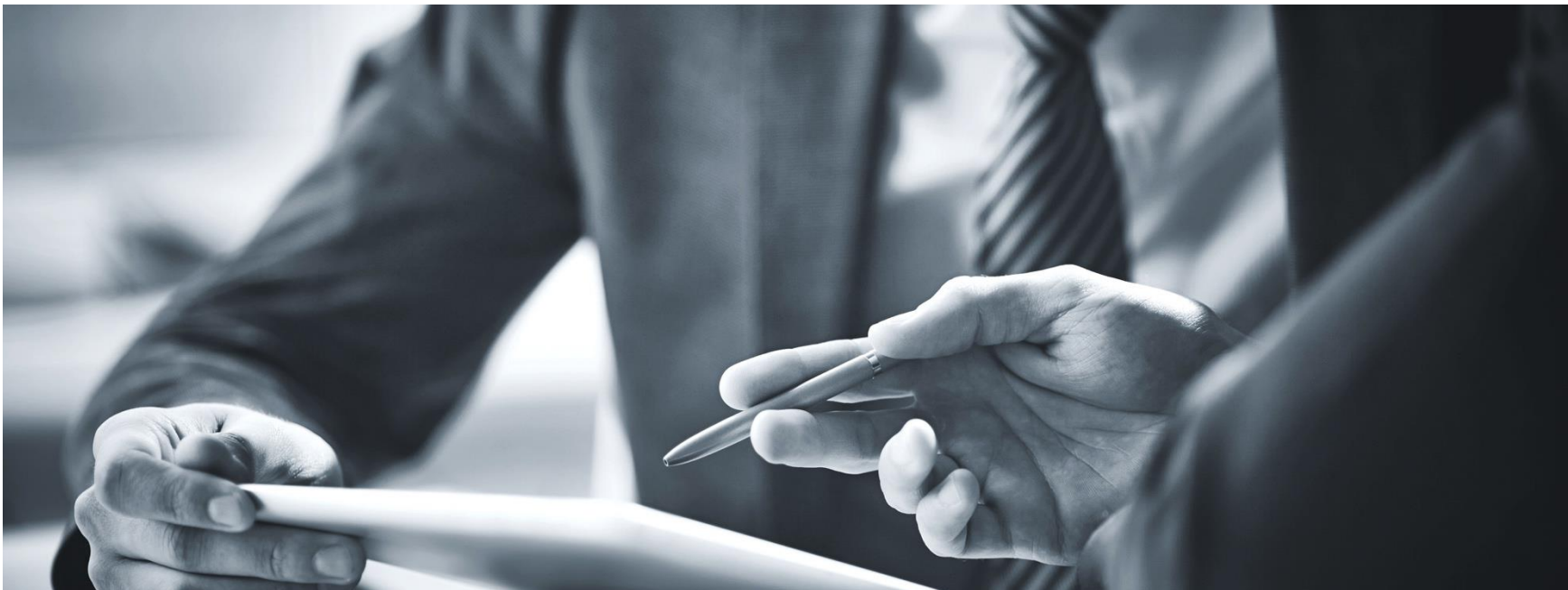

Srbsko Bosna a Hercegovina

1. 11. 2016

Ing. Radomil Doležal, MBA

Generální ředitel CzechTrade

EXPERT NA VÁŠ EXPORT

Srbsko

- ⊙ Strategická zeměpisná poloha (snadný přístup po celé Evropě)
- ⊙ Srbský trh je největší v regionu západního Balkánu
- ⊙ České výrobky jsou zde dobře známé. Srbsko je navíc výhodným **východiskem pro vstup na další trhy regionu** (Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Makedonie atd.) angličtina je často používána jako obchodní jazyk
- ⊙ Srbsko je investiční destinací výrobních a zpracovatelských odvětví (je to dáno jeho blízkostí a spojením na trhy Evropské unie)
- ⊙ Předpokládaný hospodářský růst se očekává ve výši 2,5 % v letošním roce, v roce 2017 se předpokládá ve výši 2,8 %
- ⊙ Prioritními sektory pro hospodářský růst – doprava, infrastruktura, energetika, zemědělství, vzdělání

Ekonomické vztahy mezi ČR a Srbskem

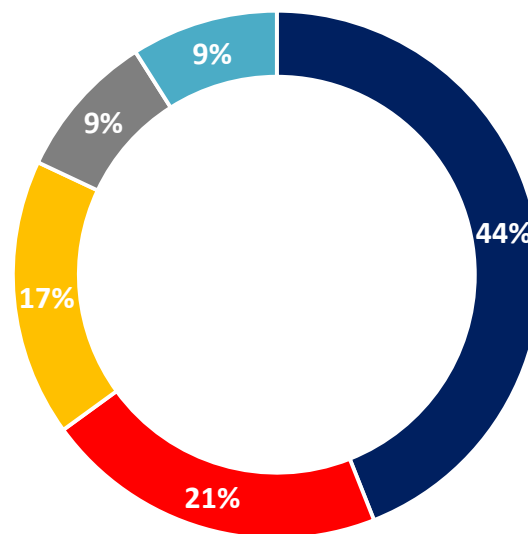

- ⊙ Dlouhodobě korektní a stabilní vztahy
- ⊙ Prioritou ČR je rozvíjet zejména ekonomickou dimenzi vzájemných vztahů
- ⊙ Srbsko patří mezi 12 prioritních zemí v rámci Exportní strategie České republiky pro období 2012-2020
- ⊙ Ze Srbska se do ČR převážně dováží zpracované suroviny, zatímco do Srbska proudí převážně hotové stroje
- ⊙ Od roku 2010 je vykazován výrazný nárůst obousměrného obchodu elektrickou energií

Vývoz ČR do Srbska

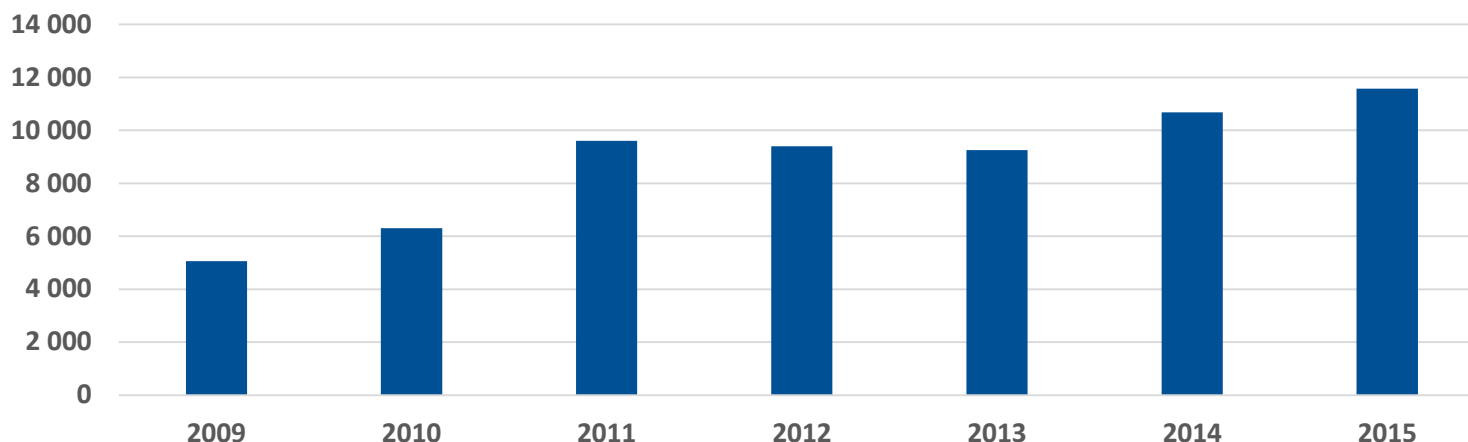
- V roce 2015 český export činil téměř **11,6 mld. Kč**, což představuje **nárůst** oproti roku 2014 o **8,4 %** ; oproti roku 2013 dokonce o **25 %**; při srovnání období I-VIII/2016 se stejným obdobím roku 2015 činí nárůst **10,4 %**
- V roce 2015 se Srbsko umístilo na **36. místě** mezi vývozními teritorii ČR
- Se Srbskem má ČR **kladné saldo obchodní bilance**
- Komoditní struktura vývozu ČR se Srbskem (2015, SITC 1):

- Stroje a dopravní prostředky
- Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály
- Tržní výrobky
- Chemikálie
- Ostatní

Vývoz ČR do Srbska

Vývoj vývozu ČR do Srbska v mil. Kč

Nejvíce vyvážené zboží z ČR do Srbska v roce 2015 v %

Nejvíce vyvážené zboží do Srbska podle kódů HS4	Vývoz z ČR v roce 2015 v %
Energie elektrická	16
Osobní auta a motorová vozidla pro přepravu osob	15
Přijímací přístroje pro rozhlasové vysílání	3
Stroje na automatické zpracování dat	3
Plyn zemní a jiné uhlovodíky plynné	3
Monitory, projektory bez TV, přijímače televizní	3
Dráty, kabely, vodiče,	2
Části a součásti osobních motorových vozidel, traktorů	2
Elektrické akumulátory	2
Koks, polokoks z černého uhlí, hnědého uhlí, řašeliny	2

Srbsko - investice

- Přímé zahraniční investice od roku 2000 hodnoty 26 mld. EUR
- Podle počtu projektů je největším zahraničním investorem Itálie (18 %), dále Německo (13,7%, Rakousko (11,5 %) a Slovinsko (8,5 %).
- Z hlediska odvětví (podle počtu projektů) nejvíce investic proudí do automobilového průmyslu (17,2 %), zemědělství a potravinářství (10,7 %) a textilního průmyslu (7,5 %).
- Národní banka Srbska eviduje tok českých investic v hodnotě 34 mil. CZK za 1. pololetí 2016; investice opačným směrem jsou téměř nulové.
- České investice v Srbsku jsou dosud realizované především na úrovni malých a středních podniků a nedosahují významné úrovně.

Srbsko - příležitosti

- ⊙ **Agrární sektor:** Zemědělský sektor se podílí na HDP Srbska 9 % a zaměstnává 21 % pracovní síly. V následujících letech bude potřeba obnovit zastaralé technické vybavení.
- ⊙ **Energetický průmysl:** Srbský energetický sektor potřebuje modernizace a rekonstrukce s důrazem na zvýšení efektivity stávajících zařízení a investice do nových zařízení na výrobu energie. Existuje vysoký potenciál pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie.
- ⊙ **Infrastruktura:** Patří k prioritám vlády. Především dokončení Koridoru 10 (do Makedonie a Bulharska), dálnice do Čačaku a Koridor 11 k hranicím s Černou Horou. Mezi další plány patří rekonstrukce 1100 kilometrů regionálních silnic, modernizace železničních tratí a nákup nových vozů. Hodnota projektů, které jsou v současné době realizovány v silniční, železniční a vodní dopravě dosahuje hodnoty 6 miliard €

Srbsko – smluvně-právní základna

- ⊙ Srbsko je kandidátskou zemí do EU od roku 2012
- ⊙ Otevřené Asociační dohody – nutná normalizace vztahů s Kosovem; cílem je uzavřít přístupová jednání do roku 2018 (členem od roku 2020)
- ⊙ Bilaterální
 - Mezivládní dohoda o ekonomické spolupráci
 - Pravidelné zasedání Smíšené skupiny – poslední březen 2015
 - Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic
 - Dohoda o zamezení dvojího zdanění
 - Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti zemědělství
 - Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti energetiky

Bosna a Hercegovina

- ⊙ Potenciální kandidátská země na členství v Evropské unii
- ⊙ Přístup k předvstupním fondům EU (IPA) a financování z mezinárodních finančních institucí
- ⊙ Pro většinu výrobků z EU odstraněna dovozní cla
- ⊙ Angličtina je často používána jako obchodní jazyk
- ⊙ Předpokládaný hospodářský růst se očekává ve výši 3 % v roce 2016 (předpokládanými zdroji růstu jsou veřejné investice do dopravní infrastruktury, vývoz, využití fondů EU, soukromé investice)
- ⊙ Ročně Bosna a Hercegovina obdrží mezi 150 – 200 miliony Euro ve formě půjček a grantů od vlád a v rámci multilaterálních rozvojových projektů

Ekonomické vztahy mezi ČR a Bosnou a Hercegovinou

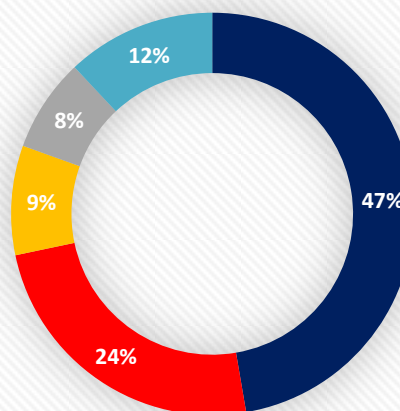
- ⊙ Vztahy obou zemí jsou na velmi dobré úrovni. ČR podporuje začleňování země do EU a NATO.
- ⊙ V rámci Bosny a Hercegoviny je ČR vnímána jako významný a stabilní partner rozvojové spolupráce, jehož přínos je vnímán především v rovině kulturně-historické blízkosti, zkušenosti s úspěšnou společensko-ekonomickou transformací a procesem integrace do EU.
- ⊙ Největší položku českého vývozu v prvních osmi měsících roku 2016 představují osobní automobily (tvoří až 1/4 českého vývozu)
- ⊙ Na straně dovozu z Bosny a Hercegoviny dominují chemikálie, díly pro automobily, elektřinu, železné rudy

Vývoz ČR do Bosny a Hercegoviny

- ⊙ V roce 2015 **český export činil 3 mld. Kč**, což představuje nárůst oproti roku 2014 o 5,9 % ; oproti roku 2013 dokonce o 9 %; při srovnání období I-VIII/2016 se stejným obdobím roku 2015 činí nárůst 19,6 %
- ⊙ V roce 2015 se Bosna a Hercegovina umístila na **57. místě** mezi vývozními teritorii ČR
- ⊙ S Bosnou a Hercegovinou má ČR **kladné saldo obchodní bilance**
- ⊙ Komoditní struktura vývozu ČR s Bosnou a Hercegovinou:

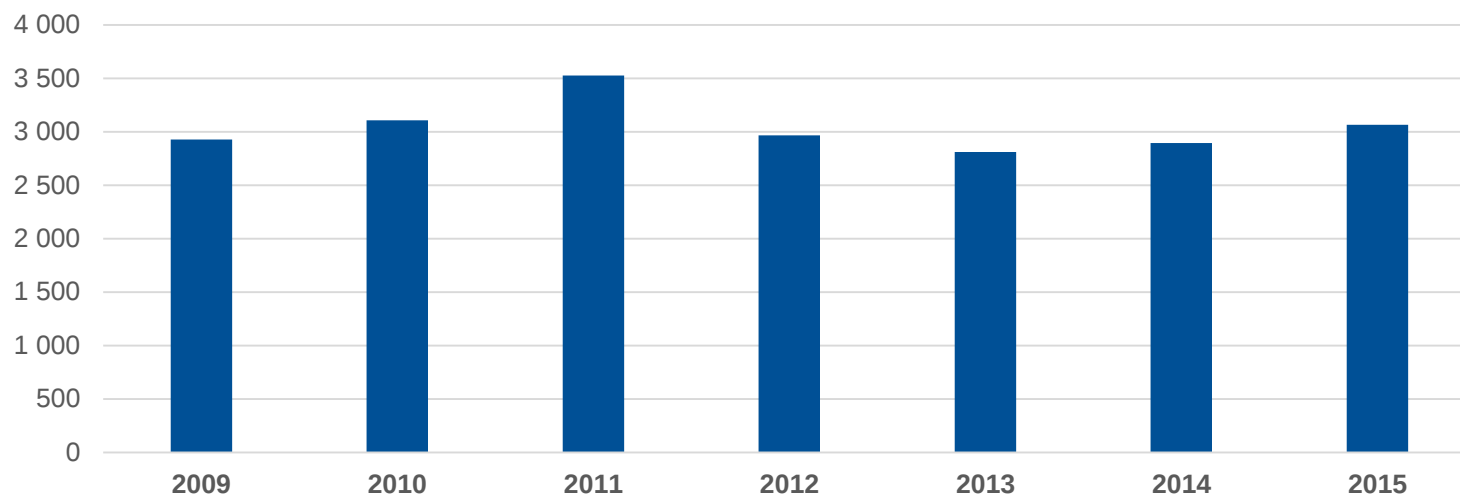
Vývoz ČR do Bosny a Hercegoviny - komoditní struktura v % (2015)

- Stroje a dopravní prostředky
- Tržní výrobky
- Chemikálie a příbuzné výrobky
- Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály
- Ostatní

Vývoz ČR do Bosny a Hercegoviny

Vývoj vývozu ČR do Bosny v letech 2009-2015

Nejvíce vyvážené zboží z ČR do Bosny a Hercegoviny v roce 2015 v %

Nejvíce vyvážené zboží do Bosny a Hercegoviny podle kódů HS4	Vývoz z ČR v roce 2015 v %
Osobní automobily a vozidla pro přepravu osob	23,24
Stroje na automatické zpracování dat	3,71
Potravinové přípravky	2,62
Desky, pásy, plechy měděné o síle nad 0,15 mm	2,48
Textilie impregnované povrstvené	2,34
Dobytěk hovězí živý	2,12
Trouby, trubky, hadice, příslušenství z plastů	2,08
Oleje minerální a z živičných nerostů	2,00
Konstrukce, části, desky, tyče ze železa a oceli	1,85

Bosna a Hercegovina - investice

- Přímé zahraniční investice dosáhly za rok 2015 hodnoty 305 mil. EUR (tj. pokles o 30 % oproti roku 2014. Naopak v roce 2014 došlo k meziročnímu nárůstu přímých zahraničních investic o 88 % na 424 mil. EUR.
- Od května roku 1994 do 2015 přišlo do země 6 285 mil. EUR zahraničních investic. V přílivu přímých zahraničních investic Bosna a Hercegovina zaostává za všemi sousedními zeměmi, zejména za Chorvatskem a Srbskem.
- Z hlediska agregátních investic je od roku 1994 největším zahraničním investorem Rakousko, dále Srbsko, Chorvatsko a Německo.
- Z hlediska odvětví nejvíce investic proudí do zpracovatelského průmyslu (32 %), bankovníctví (22 %) a telekomunikací (15 %).

Bosna a Hercegovina - příležitosti

- ⊙ **Důlní a těžební průmysl:** modernizace a rozšíření výrobní kapacity. Předpokládané investice ve výši 100 miliónů EUR do roku 2018 a to především do důlního zařízení v uhelném průmyslu.
- ⊙ **Energetický průmysl:** předpokládají se investice do rozvoje a obnovy přenosové sítě ve výši 279 milionů EUR do roku 2020. Další projekty v hodnotě více než 1,5 miliard Euro pro závody nové uhelné generace.
- ⊙ **Infrastruktura:** Bosna a Hercegovina se zavázala k realizaci několika železničních a dálničních projektů. Ty jsou součástí evropského koridoru dálnice 5C, která spojuje střední Evropu s chorvatským pobřežím. Příležitosti jsou dále v rekonstrukci stávající silniční a železniční infrastruktury
- ⊙ **Zdravotnická technika:** zařízení pro veřejnou zdravotní péči a soukromé ordinace
- ⊙ **Vodohospodářský a odpadní průmysl:** především v rámci rozvojových projektů a v rámci projektů souvisejících s infrastrukturou

Bosna a Hercegovina – smluvně-právní základna

- ◉ Bosna a Hercegovina podepsala v roce 2008 dohodu o stabilizaci a přidružení, která vstoupila v platnost v roce 2013.
- ◉ Bilaterální:
 - Dohoda mezi ČR a Bosnou a Hercegovinou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku byla podepsána v Praze 22.11.2007 a vstoupila v platnost dne 12.5.2010.
 - Protokol o dodatku k Dohodě o podpoře a ochraně investic byl podepsán 17.4.2002 v Sarajevu a vstoupil v platnost 3.6.2010.
 - Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem zahraničního obchodu a ekonomický vztahů BaH (podepsaná v Praze dne 18.3.2010, vstoupila v platnost 10.11.2010).
 - Smlouva mezi BaH a ČR o mezinárodní silniční dopravě byla podepsána 22.5.2013 v Lipsku, vstoupila v platnost 1.6.2015 a vytváří komplexní rámec pro provozování mezinárodní silniční osobní a nákladní dopravy.

Institucionální zabezpečení podpory českých exportérů

SRBSKO

- OEÚ ZÚ ČR v Bělehradě, vedoucí úseku Jiří Král, v rámci úseku zřízena zvláštní funkce – zemědělský diplomat Pavel Svoboda
- Zastoupení CzechTrade v Bělehradě, vedoucí kanceláře Svatopluk Čech

Bosna a Hercegovina

- OEÚ ZÚ ČR v Sarajevu, vedoucí OEÚ Petr Kašička
- Zahraniční kancelář CzechTrade v Bělehradě, vedoucí kanceláře Svatopluk Čech (např. pro oblast tzv. „Republiky srpske“ v BA)
- Zahraniční kancelář CzechTrade v Podgorici, vedoucí kanceláře Izudin Gušmirovič

SLUŽBY CzechTrade v zahraničí

- Vyhledání obchodních kontaktů
- Vyhledání a ověření obchodních kontakty
- Ověření zájmu o spolupráci
- Organizace obchodních jednání
- Specialisté CzechTrade cíleně vyhledávají české partnery pro zahraniční firmy na základě jejich konkrétní poptávky (Poptávky získáváme přímo ze zahraničí, zdrojem jsou zahraniční kanceláře CzechTrade a Zastupitelské úřady ČR)
- Zahraniční akce CzechTrade

... CÍLENÝ PRŮZKUM TRHU – PROVĚŘENÍ PARTNERŮ – OVĚŘENÍ BONITY PARTNERA – ZAJIŠTĚNÍ ÚČASTI NA VÝSTAVÁCH A VELETRŽÍCH – ASISTENCE PŘI ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTI – PODPORA PŘI PROPAGACI A MARKETINGU ...

Novinky

🎯 PROJEKT NOVUMM

- CzechTrade připravil projekt NOVUM 2016 – 2018, který bude navazovat na SVV (podpora účasti MSP na mezinárodních veletrzích, 150 veletrhů, podpora firem pouze ze segmentu MSP)

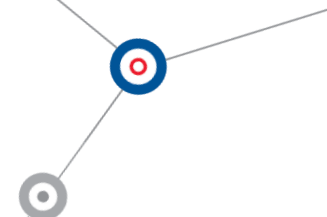
🎯 EXPORTNÍ KOUČINK

- Program určený MSP z regionů s cílem usnadnit jim vstup na zahraniční trhy.
- Aktivita v rámci programu mohou významně aktivovat poptávku po službách ZK CT i Klientského centra pro export.

🎯 ŠANCE PRO ÚSPĚŠNÝ EXPORT

- Úspěch českých exportérů v zahraničí je naším cílem.
- Nejenže vám s exportem pomůžeme, my vás za něj i odměníme

KLIENTSKÉ CENTRUM PRO EXPORT

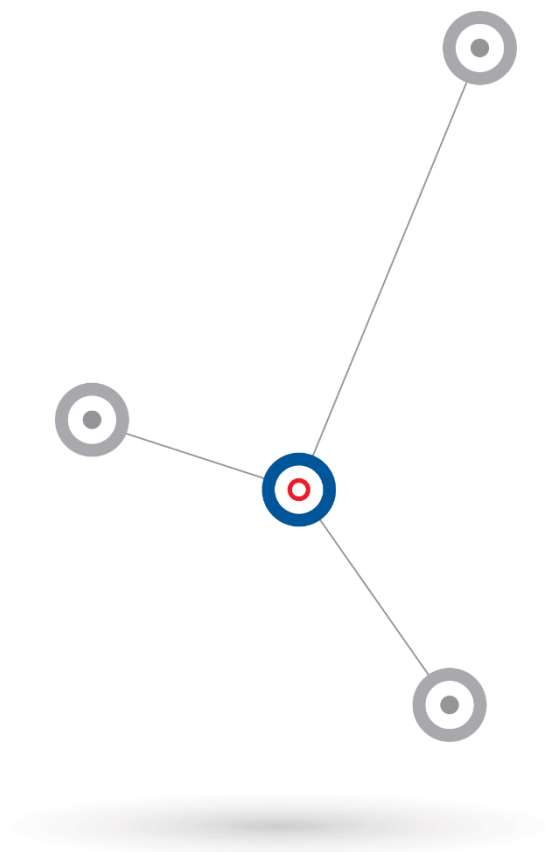
Jednotné kontaktní místo Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zahraničních věcí a agentury CzechTrade pro české podnikatele, kteří chtějí expandovat na zahraniční trhy

⦿ KLIENTSKÉ CENTRUM PRO EXPORT ZAJIŠŤUJE:

- **konzultace** exportních a investičních záměrů v zahraničí
- **služby ve více než 90 zemích světa** prostřednictvím Jednotné zahraniční sítě (zastupitelské úřady ČR a zahraniční kanceláře CzechTrade)
- **informace o exportních novinkách a příležitostech**, plánovaných odborných a teritoriálních seminářích a akcích připravovaných v zahraničí

⦿ KLIENTSKÝ PŘÍSTUP

- dle charakteru vašeho požadavku vám **poradí vybraný exportní specialista**, který s vámi bude v kontaktu po celou dobu zpracování vašeho požadavku

Děkuji Vám za pozornost.

**Česká agentura na podporu obchodu
CzechTrade**

Dittrichova 21, 128 01 Praha 2
www.czechtrade.cz